

MODEL ZAKONA O GRADU BEOGRADU

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1.

Ovim zakonom, uređuje se teritorijalna organizacija grada Beograda (u daljem tekstu: Grad), nadležnosti Grada, organi, Grada, nadležnost njegovih opština i njihovi organi, mesna samouprava, finansiranje, poreska uprava i imovina grada i opština, neposredno učešće građana u ostvarivanju lokalne samouprave, odnos grada i njegovih opština i druga pitanja od značaja za funkcionisanje Grada.

Status Grada

Član 2.

Grad je pravno lice.

Grad ima pečat čiji se oblik i sadržina određuju statutom Grada.

Praznik i simboli

Član 3.

Grad ima svoje simbole i svoj praznik.

Oblik, sadržina i upotreba simbola i praznik Grada uređuju se Statutom grada.

Nagrade i priznanja

Član 4.

Statutom Grada ustanovljavaju se nagrade i druga javna priznanja.

II. TERITORIJALNA ORGANIZACIJA GRADA I OPŠTINA

Teritorija Grada i gradskih opština

Član 5.

Teritoriju Grada čini teritorija određena zakonom, podeljena na teritorije gradskih opština i teritorije prigradskih opština.

Prigradske opštine su: Barajevo, Grocka, Lazarevac, Mladenovac, Obrenovac, Sopot i Surčin, kao i opštine koje na način predviđen ovim zakonom steknu status prigradske opštine.

Gradske opštine su opštine u sastavu Grada koje nemaju status prigradske opštine.

Gradske opštine mogu, u skladu sa ovim zakonom, steći status prigradske opštine, a prigradske opštine mogu steći status gradske opštine.

Formiranje gradskih i prigradskih opština

Član 6.

Grad, u okviru zakonom utvrđene teritorije, na način i po postupku predviđenim statutom Grada, obrazuje gradsku opštinu, odlučuje o promeni njene teritorije, ukida i spaja, odnosno deli gradsku opštinu na više novih.

Teritorija gradske opštine je deo teritorije grada Beograda određen statutom Grada kao teritorija određene gradske opštine.

Prigradske opštine obrazuju se na način predviđen za obrazovanje opština u skladu sa zakonom kojim se uređuje lokalna samouprava.

Status prigradske opštine stiče se na osnovu zakona ili sporazuma o pristupanju Gradu.

Opština koja stiče status prigradske opštine na osnovu sporazuma sa Gradom mora se na dan zaključenja sporazuma sa Gradom graniti sa njim.

Sporazumom o pristupanju Gradu uređuje se odnos između grada i prigradske opštine za vreme dok je prigradska opština u sastavu Grada, mogućnost promene statusa u status gradske opštine, mogućnost istupanja iz sastava Grada, kao i druga pitanja od značaja za odnose između Grada i gradske opštine.

Status gradske opštine

Član 7.

Gradska opština je jedinica lokalne samouprave u kojoj se vrše određeni izvorni i povereni poslovi lokalne samouprave određeni zakonom, statutom Grada i statutom gradske opštine.

Gradska opština je pravno lice.

Gradska opština ima praznik, grb i zastavu koje određuje svojim statutom u skladu sa zakonom.

Granice gradske opštine određuju se odlukom Skupštine grada, po prethodno pribavljenom mišljenju skupštine gradske opštine.

Područje gradske opštine čine naseljena mesta, odnosno katastarske opštine koje ulaze u njen sastav, određeni statutom Grada.

Status prigradske opštine

Član 8.

Prigradska opština je jedinica lokalne samouprave u kojoj se vrše određeni izvorni i povereni poslovi lokalne samouprave određeni zakonom za opštine i poslovi određeni sporazumom prigradske opštine i Grada.

Prigradska opština ima praznik, grb i zastavu koje određuje svojim statutom u skladu sa zakonom.

Granice prigradske opštine određuju se zakonom i menjaju u skladu sa zakonom.

Područje prigradske opštine čine naseljena mesta, odnosno katastarske opštine koje ulaze u njen sastav određene zakonom.

Promena statusa gradske i prigradske opštine

Član 9.

Grad odlučuje o prestanku gradske opštine, spajanju gradskih opština, njihovoj podeli, odnosno formiranju nove gradske opštine na način i pod uslovima određenim ovim zakonom.

Prigradska opština koja je taj status stekla na osnovu sporazuma sa Gradom može izgubiti status prigradske opštine na osnovu zakona, sporazuma sa Gradom, istupanjem ili isključenjem.

Prigradska opština može istupiti iz sastava Grada, ako je u sastav Grada ušla na osnovu sporazuma sa Gradom, ako odluku o istupanju usvoji skupština prigradske opštine dvotrećinskom većinom od ukupnog broja odbornika i sa istupanjem se saglase građani prigradske opštine na referendumu, većinom od ukupnog broja upisanih birača sa prebivalištem u toj opštini.

Prigradska opština može biti isključena iz sastava Grada, ako je u sastav Grada ušla na osnovu sporazuma sa Gradom i ako odluku o isključenju usvoji skupština Grada dvotrećinskom većinom od ukupnog broja odbornika.

U slučajevima iz stava 3. i 4. ovog člana, status gradske opštine prestaje 1. januara naredne godine, u odnosu na godinu u kojoj su se stekli uslovi za prestanak statusa, a od ispunjenja uslova do 1. januara je proteklo najmanje šest meseci.

Mesna samouprava

Član 10.

U okviru gradske, odnosno prigradske opštine (u daljem tekstu: opština), mogu se u skladu sa zakonom osnovati mesne zajednice, gradske četvrti, kvartovi, odnosno drugi oblici mesne samouprave (u daljem tekstu: mesna samouprava).

Mesna samouprava organizuje se na delu teritorije opštine, radi vršenja određenih poslova lokalne samouprave koji se u skladu ovim zakonom mogu poveriti mesnoj samoupravi.

Mesna samouprava ima svojstvo pravnog lica u vršenju poslova koji su joj povereni.

III. NADLEŽNOSTI GRADA I GRADSKIH OPŠTINA

Ovlašćenja Grada i gradskih opština

Član 11.

Grad vrši poslove u skladu sa Ustavom, zakonom i normama predviđenim ovim zakonom.

Gradska opština vrši poslove u skladu sa Ustavom, zakonom, normama predviđenim ovim zakonom i propisima koje donosi Grad na osnovu zakona.

Prigradska opština vrši poslove u skladu sa Ustavom, zakonom i sporazumom zaključenim sa Gradom.

Za poslove za koje je zakonom određeno da ih vrši lokalna samouprava, pretpostavlja se da ih vrši Grad, ako zakonom nije izričito drukčije određeno ili statutom Grada, odnosno drugim propisom Grada.

Poslovi koje vrši Grad iz nadležnosti Republike

Član 12.

Grad vrši sledeće poslove iz nadležnosti Republike Srbije:

- 1) donosi regionalni prostorni plan u skladu sa zakonom kojim se uređuje prostorno planiranje uz pribavljeno mišljenje skupština gradskih opština;
- 2) donosi prostorni plan područja posebne namene u skladu sa zakonom kojim se uređuje prostorno planiranje;
- 3) vrši inspekcijski nadzor u oblasti urbanizma, naročito za objekte za koje urbanističku dozvolu izdaje nadležni organ Grada;
- 4) rešava po žalbama protiv prvostepenog rešenja uprave gradske opštine iz oblasti urbanizma;
- 5) određuje standarde održavanja stambenih zgrada i stanova i preko komunalne inspekcije vrši nadzor nad njihovim održavanjem;
- 6) određuje minimalnu visinu naknade koju vlasnici poslovnih prostorija plaćaju za održavanje zgrade u etažnoj svojini kada to ne određuje organ zgrade u etažnoj svojini;
- 7) utvrđuje mrežu osnovnih i srednjih škola, kao i mrežu specijalnih škola u okviru osnovnog i srednjeg obrazovanja;
- 8) osniva osnovne i srednje škole i obezbeđuje sredstva za njihovo održavanje i isplatu zarada;
- 9) bira i razrešava direktore osnovnih i srednjih škola, odnosno daje saglasnost na odluku o izboru direktora u skladu sa zakonom;
- 10) u skladu sa zakonom osniva, odnosno učestvuje u osnivanju visokoškolske ustanove.

Određivanje standarda

Član 13.

U vršenju poslova organizovanja obavljanja delatnosti, kao i u odnosu na poslove poverene Gradu i druge poslove od opšteg interesa, Grad odlukom skupštine određuje kvalitet i

obim, odnosno efekte koji se moraju ostvariti prilikom izvršenja pojedinih poslova.

Nadležnost Grada u oblasti socijalne zaštite

Član 14.

Grad, u skladu sa zakonom kojim se uređuje socijalna zaštita, bliže uređuje prava u oblasti socijalne zaštite, veći obim prava od prava utvrđenih zakonom i povoljnije uslove za njihovo ostvarivanje, kao i druge oblike socijalne zaštite i obezbeđuje sredstva za ove namene.

Grad, u skladu sa propisanim kriterijumima, osniva gradski Centar za socijalni rad, ustanove za dnevni boravak i pomoć u kući socijalno ugroženih lica i utvrđuje normative i standarde obavljanja delatnosti u tim ustanovama.

Grad osniva Urgentni centar socijalne zaštite u skladu sa propisanim kriterijumima.

Grad predlaže nadležnom republičkom organu plan mreža ustanova socijalne zaštite na području grada Beograda i daje mišljenje na predlog odluke o mreži ustanova socijalne zaštite za smeštaj korisnika koji donosi Republika, u delu koji se odnosi na mrežu ustanova na teritoriji grada Beograda.

Grad odlučuje kao drugostepeni organ po rešenjima opštinskih centara za socijalni rad sa teritorije Grada.

Poslovi koje vrši gradska opština iz nadležnosti Grada

Član 15.

Gradska opština vrši sledeće poslove iz nadležnosti Grada (izvorni poslovi gradske opštine):

- 1) donosi rešenja u prvom stepenu iz oblasti urbanizma u poslovima za koje je nadležna na osnovu zakona ili akta donetog u skladu sa zakonom;
- 2) donosi plan generalne regulacije i plan detaljne regulacije u skladu sa zakonom kojim se uređuje urbanističko planiranje;
- 3) osniva javno preduzeće, privredno društvo ili drugo pravno lice za obavljanje poverenih ili drugih poslova koje vrši ili poverava njihovo obavljanje drugom pravnom licu;
- 4) izdaje akt o urbanističkim uslovima za područja za koje donosi plan detaljne regulacije;
- 5) izdaje građevinske dozvole za objekte do 3000 m² i do četiri sprata;
- 6) organizuje poslove građevinske inspekcije za objekte za koje izdaje građevinsku dozvolu;
- 7) organizuje i ustupa poslove uređenja građevinskog zemljišta za građevinsko zemljište na svojoj teritoriji, za zemljište za koje joj skupština Grada poveri uređenje;
- 8) osniva osnovne škole, dužna je da ih održava, obezbeđuje sredstva za isplatu zarada
- 9) osniva specijalizovane škole (muzičke, umetničke i slične), dužna je da ih održava i obezbeđuje sredstva za isplatu zarada;
- 10) učestvuje u upravljanju javnim preduzećima i ustanovama koje osniva po osnovu poverenih poslova Grada, na način određen zakonom.

Poveravanje poslova gradskoj opštini statutom Grada

Član 16.

Statutom grada mogu se gradskoj opštini poveriti sledeći poslovi (statutom povereni poslovi):

- 1) donošenje prostornog plana za područje gradske opštine u skladu sa zakonom kojim se uređuje prostorno planiranje;
- 2) donošenje generalnog urbanističkog plana za područje gradske opštine u skladu sa zakonom kojim se uređuje prostorno planiranje;

- 3) osnivanje stambenog preduzeća za područje gradske opštine, odnosno pravo na poveravanje ustupanja poslova stambenog preduzeća drugom pravnom licu;
- 4) formiranje opštinske komunalne policije;
- 5) organizovanje prevoza na svojoj teritoriji ili u saradnji sa drugim opštinama (poveravanje poslova prevoza).

Poveravanje poslova gradskoj opštini odlukom skupštine Grada

Član 17.

Odlukom Skupštine Grada mogu se gradskoj opštini poveriti sledeći poslovi (odlukom povereni poslovi), ako su oni u nadležnosti Grada:

- 1) uređenje građevinskog zemljišta;
- 2) obavljanje pojedinih komunalnih delatnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuju komunalne delatnosti;
- 3) osnivanje učeničkih domova;
- 4) organizovanje poslova čišćenja i skladištenja smeća (deponije);
- 5) proizvodnja, dovod i distribucija vode;
- 6) izgradnja, održavanje i upravljanje kanalizacijom i prečišćavanje otpadnih voda;
- 7) dovod i distribucija električne energije;
- 8) dovod i distribucija gasa;
- 9) lokalna saobraćajna infrastruktura;
- 10) osnivanje i upravljanje pijacama i tržnicama;
- 11) održavanje zelenih površina.

Poslovi koje vrši prigradska opština

Član 18.

Prigradska opština vrši poslove predviđene zakonom za opštine kao jedinice lokalne samouprave.

Sporazumom o pristupanju Gradu mogu se pojedini poslovi prigradske opštine preneti na Grad.

Pristupanjem Gradu, prigradska opština prihvata nadležnost Grada u poslovima koje Grad vrši kao poslove iz nadležnosti Republike, nadležnost za održavanje standarda u skladu sa članom 13. ovog zakona, kao i drugim poslovima predviđenim sporazumom o pristupanju Gradu.

Poveravanje poslova

Član 19.

Ako ovim zakonom nije drukčije određeno, Grad ne može poslove koje vrši iz nadležnosti Republike Srbije da poveri opštini.

Ako Statutom Grada, odnosno odlukom o poveravanju poslova ili posebnom odlukom skupštine grada nije drukčije određeno, opština ne može poslove koji su joj statutom ili odlukom skupštine Grada, povereni iz nadležnosti Grada, da prenese na mesnu samoupravu.

IV. ORGANI GRADA I OPŠTINE

Organi Grada

Član 20.

Organi Grada su: Skupština Grada i Gradonačelnik.

1. SKUPŠTINA GRADA

Skupština kao predstavničko telo

Član 21.

Skupština grada je predstavnički organ koji vrši funkcije lokalne vlasti utvrđene zakonom i Statutom grada.

Skupština grada sastaje se po potrebi, a najmanje jednom u tri meseca.

Skupština grada saziva se i kad to zatraži jedna trećina odbornika, skupština gradske opštine ili najmanje 5.000 birača, najkasnije u roku od 30 dana od podnetog zahteva.

Sazivanje i rad skupštine Grada

Član 22.

Skupštinu saziva predsednik skupštine Grada, odnosno zamenik predsednika kada predsednik nije u mogućnosti da to učini.

Statutom Grada mogu biti ovlašćena i druga lica da sazovu skupštinu Grada.

Kvorum za rad i odlučivanje skupštine Grada uređuje se Statutom Grada.

Druga pitanja rada skupštine Grada uređuju se poslovníkom o radu skupštine Grada.

Sastav skupštine Grada

Član 23.

Skupština Grada ima 90 odbornika od kojih se 61 odbornik bira sa teritorije gradskih opština, a 29 odbornika sa teritorije prigradskih opština.

Skupština Grada radi i odlučuje u punom sastavu od 90 odbornika, u sastavu od 61 odbornika gradskih opština (u daljem tekstu: širi saziv skupštine) ili u sastavu od 29 odbornika prigradskih opština (u daljem tekstu: uži saziv skupštine).

Izbor odbornika skupštine Grada

Član 24.

Odbornici skupštine grada sa teritorije gradskih opština biraju se na jedinstvenim neposrednim izborima za teritoriju Grada.

Izborne jedinice za izbor odbornika sa teritorije gradskih opština određuju se Statutom Grada.

Odbornici sa teritorija prigradskih opština biraju se srazmerno broju stanovnika sa pravom glasa svih prigradskih opština u odnosu na ukupan broj odbornika koji se bira sa teritorije prigradskih opština.

Odbornici se biraju tajnim glasanjem u skladu sa zakonom i Statutom Grada.

Odbornici se biraju na četiri godine.

Delokrug Skupštine grada

Član 25.

Skupština Grada:

- 1) donosi statut Grada i odlučuje o njegovim promenama;
- 2) donosi odluke i druge opšte akte i daje autentična tumačenja tih odluka i opštih akata;
- 3) donosi program razvoja grada i pojedinih delatnosti, regionalni prostorni plan i urbanističke planove;
- 4) donosi budžet Grada i završni račun;
- 5) donosi odluku o osnivanju javnih preduzeća, javnih službi i odlučuje o učestvovanju u osnivanju preduzeća od interesa za Grad;
- 6) odlučuje o izgradnji, održavanju i korišćenju ulica, trgova i drugih javnih objekata od značaja za Grad;

- 7) odlučuje o zaduženju grada i o raspisivanju gradskog zajma, kao i o plasiranju sredstava Grada;
- 8) raspisuje gradski referendum, odlučuje o predlozima sadržanim u građanskoj inicijativi i utvrđuje predlog odluke o samodoprinosu;
- 9) donosi osnove zaštite, korišćenja i uređenja poljoprivrednog zemljišta i stara se o njihovom sprovođenju;
- 10) donosi godišnji program o pribavljanju nepokretnosti za potrebe organa grada i Gradske uprave, uz saglasnost Vlade Republike Srbije;
- 11) osniva gradsku upravu, službe i druge organizacije od interesa za grad;
- 12) bira i razrešava predsednika i zamenika predsednika Skupštine Grada, predsednika i članove radnih tela Skupštine Grada;
- 13) postavlja i razrešava sekretara i zamenika sekretara Skupštine Grada;
- 14) na predlog gradonačelnika bira i razrešava Gradsko veće;
- 15) imenuje i razrešava upravni i nadzorni odbor, postavlja i razrešava direktore organizacija čiji je osnivač i daje saglasnost na njihove opšte akte, u skladu sa zakonom;
- 16) odlučuje o dodeljivanju plakete Grada i drugih javnih priznanja;
- 17) postavlja i razrešava načelnika i zamenika načelnika Gradske uprave, na predlog gradonačelnika;
- 18) daje mišljenje o zakonima kojima se uređuju pitanja od interesa za lokalnu samoupravu;
- 19) pokreće postupak za zaštitu prava lokalne samouprave pred Ustavnim sudom;
- 20) daje saglasnost na upotrebu imena, grba i drugog obeležja Grada;
- 21) odlučuje o pristupanju u članstvo organizacija gradova u zemlji i inostranstvu;
- 22) donosi poslovnik o svom radu;
- 23) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i Statutom grada.

Rad i odlučivanje u Skupštini Grada

Član 26.

Ako drukčije nije predviđeno zakonom ili statutom Grada, skupština Grada radi i odlučuje u punom sastavu.

Statutom Grada uređuje se kada skupština radi u proširenom, odnosno užem sastavu.

Odbornici iz užeg sastava skupštine mogu i mimo slučajeva predviđenih stavom 2. ovog člana, za određeno zasedanje skupštine, dati pisanu izjavu da neće učestvovati u radu prilikom raspravljanja ili odlučivanja o svim ili samo nekim pitanjima o kojima se raspravlja, odnosno odlučuje.

U slučaju iz stava 3. ovog člana smatra se za potrebe utvrđivanja kvoruma za raspravljanje i odlučivanje da skupština broji onoliko odbornika manje koliko odbornika je dalo pisanu izjavu da neće učestvovati u radu, odnosno odlučivanju.

Skupština Grada odlučuje većinom glasova od ukupnog broja odbornika u punom sastavu, osim kad se odlučuje o donošenju Statuta, programa razvoja grada, odnosno delatnosti za koje je nadležna, regionalnog prostornog plana i generalnog plana, kad se odluka donosi većinom glasova od ukupnog broja odbornika.

Statutom Grada, mogu se odrediti i drugi slučajevi kada se odluka mora doneti kvalifikovanom većinom.

Predstavljanje građana u Većima

Član 27.

Odbornik šireg saziva skupštine prilikom donošenja odluka zastupa i predstavlja interese građana gradskih opština, a odbornik užeg sastava skupštine, zastupa interese građana prigradskih opština.

Sekretar skupštine grada

Član 28.

Skupština grada ima sekretara koji se stara o obavljanju stručnih poslova u vezi sa sazivanjem i održavanjem sednica skupštine i njenih radnih tela i rukovodi administrativnim poslovima vezanim za njihov rad.

Radna tela Skupštine grada

Član 29.

Skupština grada, osniva savete i komisije kao stalna radna tela, radi razmatranja i rešavanja pojedinih pitanja iz njene nadležnosti.

Stalna radna tela Skupštine grada utvrđuju se Statutom Grada.

Članovi stalnih radnih tela biraju se za mandatni period za koji je izabrana Skupština grada.

Skupština grada, po potrebi, obrazuje povremene komisije, radne grupe odbornika i druga povremena radna tela radi razmatranja određenih pitanja iz svoje nadležnosti.

Postupak izbora članova radnih tela utvrđuje se Statutom Grada.

Veća skupštine imaju svoja stalna i privremena radna tela, radi razmatranja određenih pitanja iz njihove nadležnosti.

Broj i vrste radnih tela i postupak izbora njihovih članova uređuje se Statutom Grada i poslovníkom o radu skupštine.

Predsednik i zamenik predsednika Skupštine grada

Član 30.

Skupština grada ima predsednika i zamenika predsednika, koje biraju odbornici u opštem sazivu većinom od ukupnog broja odbornika na vreme od četiri godine.

Ako predsednik, odnosno zamenik predsednika nije iz saziva u kome se odlučuje, on predsedava sazivu, bez prava glasa.

Poslovi predsednika i zamenika predsednika skupštine Grada uređuju se Statutom Grada.

2. GRADONAČELNIK

Gradonačelnik kao izvršna funkcija

Član 31.

Gradonačelnik predstavlja i zastupa Grad i vrši izvršnu funkciju u gradu.

Gradonačelnik se bira istovremeno kad i odbornici za Skupštinu Grada, na teritoriji na kojoj se vrši izbor odbornika šireg sastava skupštine, neposrednim tajnim glasanjem, na vreme od četiri godine, u skladu sa zakonom.

Gradonačelnik ne može biti odbornik Skupštine grada niti odbornik opštine.

Gradonačelnik je istovremeno i predsednik Gradskog veća sa pravom glasa.

Zamenik gradonačelnika

Član 32.

Gradonačelnik ima zamenika koji ga zamenjuje u slučaju duže odsutnosti ili drugih razloga sprečenosti da obavlja svoju dužnost.

Gradonačelnik imenuje i razrešava zamenika gradonačelnika uz pribavljeno mišljenje skupštine Grada.

Poslovi gradonačelnika

Član 33.

Gradonačelnik:

- 1) neposredno izvršava i stara se o izvršavanju odluka i drugih akata Skupštine Grada;
- 2) utvrđuje predlog odluke o budžetu Grada;
- 3) predlaže odluke i druge akte koje donosi Skupština grada, kao i način rešavanja pitanja o kojima odlučuje Skupština Grada;
- 4) stara se o izvršavanju poverenih poslova iz okvira prava i dužnosti Republike;
- 5) usmerava i usklađuje rad Gradske uprave;
- 6) predlaže postavljenje i razrešenje načelnika i zamenika načelnika Gradske uprave;
- 7) vrši nadzor nad radom Gradske uprave, poništava ili ukida akte Gradske uprave koji nisu u saglasnosti sa zakonom, statutom i drugim opštim aktom ili odlukom koju donosi Skupština grada;
- 8) rešava u upravnom postupku u drugom stepenu o pravima i obavezama građana, preduzeća i ustanova i drugih organizacija iz izvornog delokruga grada;
- 9) odlučuje o davanju na korišćenje, odnosno u zakup, kao i o otkazu ugovora o davanju na korišćenje, odnosno u zakup i stavljanju hipoteke na nepokretnosti koje koriste organi grada i Gradska uprava, uz saglasnost Republičke direkcije za imovinu Republike Srbije;
- 10) naredbodavac je za izvršenje budžeta Grada;
- 11) donosi pojedinačne akte za koje je ovlašćen zakonom, ovim statutom ili odlukom Skupštine grada;
- 12) obrazuje stručna radna tela za pojedine poslove iz svog delokruga;
- 13) vrši i druge poslove utvrđene ovim zakonom, statutom Grada i drugim aktima grada.

Izbor i opoziv gradonačelnika

Član 34.

Ako ovim zakonom nije drukčije predviđeno, izbor i opoziv gradonačelnika, vrši se u skladu sa Zakonom o lokalnim izborima predviđenim za predsednika opštine.

3. SAVET GRADONAČELNIKA

Sastav saveta Gradonačelnika

Član 35.

Savet Gradonačelnika čine predsednici svih opština i Gradonačelnik.

Funkcije Saveta Gradonačelnika

Član 36.

Savet gradonačelnika podstiče koordinaciju rada grada i opština, obezbeđuje blagovremenu identifikaciju tekućih problema, obezbeđuje razmenu iskustava, daje predloge i sugestije oko kvalitetnog i efikasnog rešavanja problema u opštinama i u gradu i obezbeđuje koordinirano i usklađeno funkcionisanje i razvoj grada kao regiona u celini.

Sednice Saveta Gradonačelnika

Član 37.

Redovne sednice Saveta gradonačelnika održavaju se jednom mesečno.

Vanredne sednice Saveta gradonačelnika mogu se organizovati na inicijativu gradonačelnika ili predsednika gradske opštine. Vanredna sednica mora biti održana u roku od 10 dana od dana podnošenja zahteva.

Gradonačelnik je dužan da zaključke Saveta redovno podnosi skupštini.

Skupština grada je dužna da stavi zaključke Saveta na dnevni red i da ih razmatra.

Sednice Saveta i predsedavajući

Član 38.

Sednice Saveta saziva i njima predsedava Gradonačelnik.

U slučaju odsustva ili sprečenosti gradonačelnika, sednicu Saveta saziva i predsedava joj zamenik gradonačelnika ili član Saveta koga Gradonačelnik ovlasti.

Savet uređuje svoj rad i organizaciju poslovanjem o radu.

Odlučivanje

Član 39.

Savet utvrđuje predloge većinom od ukupnog broja članova, ako zakonom ili Statutom Grada nije predviđena drugačija većina.

4. GRADSKA UPRAVA

Funkcija gradske uprave

Član 40.

Za vršenje upravnih poslova u okviru prava i dužnosti grada i određenih stručnih poslova za potrebe Skupštine grada, gradonačelnika i gradskog veća, obrazuje se Gradska uprava (u daljem tekstu: Gradska uprava).

Poslovi gradske uprave

Član 41.

Gradska uprava:

- 1) priprema nacрте propisa i drugih akata koje donose Skupština grada i gradonačelnik;
- 2) izvršava odluke i druge akte Skupštine grada i gradonačelnika;
- 3) rešava u upravnom postupku u prvom stepenu o pravima i dužnostima građana, preduzeća, ustanova i drugih organizacija iz izvornog delokruga grada, ako zakonom to nije povereno gradskim opštinama;
- 4) obavlja poslove upravnog nadzora nad izvršavanjem propisa i drugih opštih akata Skupštine grada;
- 5) izvršava zakone i druge propise čije je izvršavanje povereno Gradu;
- 6) obavlja stručne i druge poslove koje utvrde organi grada.

Rukovođenje gradskom upravom

Član 42.

Radom Gradske uprave rukovodi načelnik.

Načelnika Gradske uprave postavlja Skupština grada na predlog gradonačelnika, u skladu sa zakonom.

Načelnik Gradske uprave može imati zamenika koji se postavlja i razrešava na isti način kao načelnik.

Načelnik za svoj rad i rad Gradske uprave odgovara Skupštini grada i gradonačelniku.

Gradonačelnik može predložiti Skupštini grada razrešenje načelnika, odnosno zamenika načelnika, a obavezan je da to učini u roku od 30 dana, ako to zatraži najmanje dve trećine članova Saveta gradonačelnika.

Uz predlog za razrešenje načelnika, odnosno zamenika načelnika Gradske uprave gradonačelnik obavezno podnosi predlog za postavljenje novog načelnika, odnosno zamenika načelnika.

Ako načelniku Gradske uprave prestane mandat, a nije imenovan novi načelnik, vršioca dužnosti načelnika imenuje gradonačelnik.

Unutrašnje organizacione jedinice

Član 43.

U okviru Gradske uprave, za vršenje srodnih poslova, obrazuju se unutrašnje organizacione jedinice.

Rukovodioce unutrašnjih organizacionih jedinica postavlja načelnik uz saglasnost gradonačelnika.

Posebne organizacione jedinice Gradske uprave su: Komunalna policija, Poreska uprava Grada, Glavni arhitekta i Gradski menadžer.

Organizacija, prava, obaveze i odgovornost posebnih organizacionih jedinica iz stava 3. ovog člana uređuju se Statutom Grada i Odlukom o organizaciji i radu Gradske uprave.

Organizacija i rad gradske uprave

Član 44.

Organizacija i rad Gradske uprave uređuje se odlukom koju donosi Skupština grada na predlog gradonačelnika.

Skupština grada, može da obrazuje posebne organizacije za obavljanje određenih stručnih i drugih poslova i sa njima povezanih upravnih poslova koji su od značaja za ostvarivanje poslova grada, Gradske uprave ili javnih preduzeća i službi čiji je osnivač Grad.

Akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Gradske uprave donosi načelnik Gradske uprave uz saglasnost gradonačelnika.

Glavni arhitekta

Član 45.

U Gradskoj upravi postavlja se glavni arhitekta Grada.

Glavni arhitekta sa službom koju formira prati stanje u oblasti urbanizma Grada, predlaže Skupštini Grada i Gradonačelniku donošenje propisa iz oblasti urbanizma i vrši druge poslove određene zakonom ili aktima Grada.

Gradski menažer

Član 46.

Za vršenje određenih poslova grada, Grad koristi usluge gradskog menadžera.

Gradski menažer obavlja poslove koje mu Gradonačelnik poveri ili o čijem je izvršenju sa menadžerom zaključen ugovor, kao što su:

- 1) organizacija i rukovođenje izvršavanjem pojedinih poslova koje organizuje Grad;
- 2) upravljanje materijalnim resursima, njihova nabavka;
- 3) unutrašnja ogranzicija poslova jedinica Gradske uprave;
- 4) predlaganje projekata kojima se podstiče ekonomski razvoj i zadovoljavaju potrebe građana i obezbeđuje zaštita životne sredine;
- 5) podsticanje preduzetničke inicijative i stvaranje privatno-javnih aranžmana i partnerstava;
- 6) podsticanje i koordinacija investicionih ulaganja i privlačenja kapitala;
- 7) iniciranje izmena i dopuna propisa kojima se podstiče preduzetništvo.

Gradski menadžer može biti imenovan na tu funkciju ili obavljati poslove gradskog menadžera po osnovu ugovora o menadžmentu.

Vršenje poslova gradskog menadžera može biti povereno i pravnom licu koje se bavi menadžment poslovima.

Izbor i razrešenje glavnog arhitekta i gradskog menadžera

Član 47.

Izbor i razrešenje glavnog arhitekta i gradskog menadžera, organizacija njihovih službi i njihova odgovornost utvrđuju se zakonom, a bliže uređuju Statutom Grada.

Shodna primena

Član 48.

Odredbе ovog poglavlja (čl. 40. do 47.), shodno se primenjuju i na organizaciju i rad uprave gradske opštine.

Komunalna policija

Član 49.

Odlukom skupštine Grad može da formira komunalnu policiju kao organ za vršenje komunalnog nadzora.

Komunalna policija obezbeđuje komunalni red u oblasti parkiranja, deponovanja otpada, snabdevanja vodom, odvođenja otpadnih i atmosferskih voda, javne čistoće, javne rasvete, održavanja pijaca, parkova, zelenih površina, saobraćajnih oznaka i signalizacije, sahranjivanja, lokalnih puteva, buke, radnog vremena, prevoza putnika u gradskom i prigradskom saobraćaju, auto taksi prevoza, pruža informativne usluge građanima i vrši druge poslove iz nadležnosti opštine propisane zakonom i odlukom skupštine Grada.

Skupština Grada donosi odluku o formiranju komunalne policije i uređuje njen položaj, prava obaveze i odgovornost.

Ako drukčije nije predviđeno zakonom, komunalna policija ostvaruje svoje poslove i zadatke po pravilima koja važe za pripadnike policije, sastavni je deo policije, njeni pripadnici smatraju se pripadnicima policije čije zadatke određuje gradonačelnik, a sredstva za finansiranje njihovog rada obezbeđuje Grad.

Rukovođenje komunalnom policijom i unutrašnja organizacija

Član 50.

Radom Komunalne policije rukovodi načelnik Komunalne policije.

Načelnika komunalne policije bira i razrešava Skupština grada na obrazloženi predlog gradonačelnika.

Opštinska odeljenja (u daljem tekstu: Odeljenja) Komunalne policije na teritoriji opštine formira Skupština Grada.

Radom Odeljenja rukovodi sekretar odeljenja.

Sekretara odeljenja bira i razrešava Skupština opštine na predlog načelnika Komunalne policije.

Na akt o izboru i razrešenju sekretara saglasnost daje Gradonačelnik.

5. ORGANI OPŠTINE

Organi

Član 51.

Poslove opštine vrše organi opštine.

Organi opštine su:

1) skupština opštine,

- 2) predsednik opštine i
- 3) opštinsko veće.

Građani učestvuju u vršenju poslova gradske opštine preko izabranih odbornika u skupštinu gradske opštine, putem građanske inicijative, zbora građana i referenduma, u skladu sa Ustavom, zakonom, statutom Grada Beograda, statutom gradske opštine i drugim aktima gradske opštine.

Skupština gradske opštine i organi gradske opštine

Član 52.

Gradska opština ima skupštinu i opštinsko veće

Skupština gradske opštine ima od 19 do 75 odbornika.

Opštinsko veće čine predsednik gradske opštine, zamenik predsednika gradske opštine i najviše sedam članova.

Aktom o osnivanju gradske opštine određuje se broj odbornika i broj članova opštinskog veća.

Odlukom o osnivanju gradske opštine uređuje se njen način rada i odlučivanja.

Skupština prigradske opštine i organi prigradske opštine

Član 53.

Prigradska opština ima organe predviđene zakonom kojim se uređuje organizacija i rad lokalne samouprave za opštinu.

Izbor odbornika gradske opštine i članova opštinskog veća

Član 54.

Građani biraju odbornike u skupštinu gradske opštine na neposrednim izborima, tajnim glasanjem, u skladu sa zakonom.

Izbore za odbornike skupštine gradske opštine sprovode izborni organi gradske opštine saglasno zakonu.

Predsednik gradske opštine bira se na način predviđen članom 56. ovog zakona.

Predsednik gradske opštine predsedava skupštinom gradske opštine i predsednik je opštinskog veća.

Predsednik gradske opštine ima zamenika, koga iz reda odbornika imenuje i razrešava predsednik gradske opštine, uz pribavljeno mišljenje skupštine gradske opštine.

Članove opštinskog veća bira skupština gradske opštine iz reda odbornika i iz reda građana, na predlog predsednika gradske opštine.

Predsednik opštine

Član 55.

Predsednik opštine zastupa i predstavlja opštinu i vrši izvršnu funkciju u opštini u skladu sa zakonom, odnosno odlukom o osnivanju.

Izbori i opoziv predsednika opštine

Član 56.

Izbor predsednika opštine je neposredan.

Predsednik opštine ne može biti odbornik Skupštine grada, niti odbornik opštine.

Predsjednik opštine se bira istovremeno kad i odbornici za Skupštinu Opštine neposrednim tajnim glasanjem, na vreme od četiri godine, u skladu sa zakonom.

Izbore za predsjednika opštine sprovode izborni organi opštine saglasno zakonu.

Opoziv predsenika opštine, vrši se u skladu sa Zakonom o lokalnim izborima.

Zamenik predsednika opštine

Član 57.

Predsjednik opštine ima zamenika koji ga zamenjuje u slučaju duže odsutnosti ili drugih razloga sprečenosti da obavlja svoju dužnost.

Predsjednik opštine imenuje i razrešava zamenika predsednika opštine.

Savet predsednika opštine

Član 58.

Predsjednik gradske opštine formira svojom odlukom Savet, koga čine predsednici Veća mesnih samouprava sa područja opštine.

Savet je savetodavno telo, koje koordinira vršenje poslova iz nadležnosti i delokruga predsednika gradskih opština i Veća mesne samuprave.

Supsidijarna primena

Član 59.

Na rad predsenika opštine i saveta predsednika, shodno se primenjuje odredbe ovog zakona koje se odnose na Gradonačelnika.

Opštinski menadžer

Član 60.

Opština ima opštinskog menadžera.

Opštinskog menadžera imenuje i razrešava predsednik opštine.

Odredbe ovog zakona o gradskom menadžeru shodno se primenjuju na opštinskog menadžera.

Glavni arhitekta opštine

Član 61.

Opština ima glavnog arhitektu.

Glavnog arhitektu imenuje i razrešava predsednik opštine.

Odredbe ovog zakona o glavnom arhitekti Grada shodno se primenjuju i na glavnog arhitektu opštine.

6. MESNA SAMOUPRAVA

Mesna samouprava kao pravno lice

Član 62.

Radi neposrednog zadovoljavanja potreba i interesa stanovnika na teritoriji opštine osnivaju se mesne zajednice i drugi oblici mesne samouprave.

Mesna samouprava ima svojstva pravnog lica u okviru prava i dužnosti utvrđenih odlukom skupštine opštine i odlukom o osnivanju.

Odluka o osnivanju i ukidanju mesne samouprave

Član 63.

Skupština opštine donosi odluku kojom se bliže uređuju pitanja vezana za osnivanje, poslove, odlučivanje i finansiranje rada mesne samouprave, u skladu sa opštim smernicama koje donosi Skupština Grada.

Skupština opštine odlučuje o osnivanju i području za koje se osniva mesna samouprava, kao i o njenom ukidanju.

Skupština gradske opštine može doneti odluku o osnivanju, području i ukidanju mesne samouprave, samo uz prethodno pribavljeno mišljenje stanovnika određenog područja, na način i po postupku koji je utvrđen odlukom iz stava 2. ovog člana.

Odluka iz stava 2. obavezno mora obuhvatiti i mogućnost neposrednog izjašnjavanja građana mesne samouprave putem narodne inicijative dela stanovnika mesne samouprave, kada oni smatraju da je, radi zadovoljenja njihovih potreba i interesa na teritoriji gradske opštine to neophodno.

Imovina, završni račun i izvori prihoda mesne samouprave

Član 64.

Mesna samouprava je posredni korisnik budžeta.

O imovini i utrošku sredstava mesna samouprava usvaja finansijski plan i godišnji izveštaj.

Na plan utroška sredstava dobijenih iz budžeta opštine, opština daje saglasnost mesnoj samoupravi.

Mesna samouprava obezbeđuje sredstva za rad iz sledećih izvora:

- 1) sredstava koja opština prenese mesnoj samoupravi;
- 2) sredstava koja građani obezbeđuju samodoprinom;
- 3) sredstava od naknade za usluge;
- 4) poklona, donacija i drugih sredstava;

Mesna samouprava koristi sredstva u skladu sa svojim programima i planovima.

Mesnoj samoupravi koja nije u mogućnosti da tokom godine izvornim i ustupljenim javnim приходima obezbedi finansiranje poslova, obezbeđuju se dopunska sredstva iz budžeta gradske opštine.

Organi mesne samouprave

Član 65.

Organ mesne samouprave je mesni sekretar, veće i zbor građana.

Mesnog sekretara neposredno biraju građani mesne samouprave.

Broj članova veća određuje se odlukom o osnivanju mesne samouprave, s tim da ne može biti manji od 5 ni veći od 9 članova.

Delokrug mesnog sekretara

Član 66.

Mesni sekretar:

- 1) zastupa i predstavlja mesnu samoupravu;
- 2) predlaže usvajanje finansijskog plana i godišnjeg izveštaja;
- 3) izvršava odluke veća;
- 4) predlaže dnevni red o kome veće raspravlja i odlučuje;

- 5) realizuje finansijski plan;
- 6) vrši druge poslove u skladu sa zakonom i aktom o osnivanju mesne samouprave.

Izbor članova veća

Član 67.

Izbor članova veća organizuje birački odbor koga imenuje mesna samouprava.

Član Veća bira se za period od četiri godine.

Za člana Veća može se kandidovati bilo koji građanin koji ima prebivalište na teritoriji mesne samouprave za čije se veće kandiduje.

Kandidata za člana veća može predložiti svaki građanin koji ima prebivalište na teritoriji mesne samouprave za čije se veće predlažu kandidati, kao i grupa građana, čiji su svi članovi građani sa prebivalištem na teritoriji mesne samouprave za čije se veće predlažu kandidati.

Kandidate ne mogu predlagati političke stranke.

Članovi veća biraju se tajno.

Građani zaokružuju onoliko kandidata na izbornoj listi koliko ima članova Veća.

Izabrani su kandidati koji dobiju najveći broj glasova.

Ako dva ili više kandidata imaju isti broj glasova, izabranim se smatra mlađi kandidat.

Nadležnost veća

Član 68.

Veće:

- 1) utvrđuje politiku razvoja u određenim oblastima od značaja za mesnu samoupravu;
- 2) izvršava predloge i usmerava zahteve usvojene na Zboru građana;
- 3) obavlja poslove koje im poveri gradska opština statutom opštine;
- 4) utvrđuje i realizuje politiku razvoja mesne samouprave i
- 5) obavlja druge poslove u skladu sa statutom mesne samouprave.

Način odlučivanja

Član 69.

Predsednika i zamenika predsednika, veće bira iz svojih redova većinom glasova od ukupnog broja članova.

Veće donosi poslovnik o svom radu.

Veće donosi odluke većinom glasova od ukupnog broja članova, osim ako poslovníkom nije predviđeno da se pojedine odluke donose dvotrećinskom većinom glasova od ukupnog broja članova Veća.

Ukoliko su prilikom odlučivanja glasovi podeljeni, odlučuje glas predsednika Veća.

Stručna služba mesnog sekretara

Član 70.

Mesni sekretar može da formira stručnu službu.

Za finansiranje rada stručne službe iz sredstava budžeta opštine, saglasnost daje opština.

Mesni sekretar donosi akt kojim uređuje rad stručne službe, a ako se njen rad finansira iz budžeta opštine – uz saglasnost opštine.

Mesni sekretar samostalno odlučuje, u skladu sa zakonom, o prijemu lica u radni odnos u stručnu službu, rukovođen potrebom profesionalnog i delotvornog vršenja svoje nadležnosti.

Na zaposlene u stručnoj službi shodno se primenjuju propisi koji se odnose na rad zaposlenih u opštinskoj upravi.

Finansijska sredstva za rad mesnog sekretara i njegove stručne službe obezbeđuju se iz

prihoda mesne samouprave.

Zbor građana

Član 71.

Zbor građana čine sva punoletna lica upisana u birački spisak sa prebivalištem na teritoriji za koju se organizuje mesna samouprava.

Zbor građana raspravlja i daje predloge o pitanjima iz nadležnosti mesne samouprave, gradske opštine i Grada Beograda.

Zbor građana, po sopstvenoj inicijativi ili na inicijativu najmanje 1% birača mesne samouprave, saziva mesni sekretar.

Zbor građana kome prisustvuje najmanje 20% građana većinom glasova prisutnih, usvaja zahteve i predloge koji se odnose na prenete nadležnosti mesnoj samoupravi i upućuje ih mesnom sekretaru na izvršenje.

Zbor građana kome prisustvuje najmanje 20% građana većinom glasova prisutnih usvaja zahteve i predloge i upućuje ih, preko mesnog sekretara Skupštini grada, gradskoj upravi, skupštini gradske opštine odnosno upravi gradske opštine, za pitanja iz njihove nadležnosti.

Organi iz stava 5. ovog člana, dužni su da u roku od 30 dana od dana održavanja zbora građana, razmotri zahteve i predloge građana i o njima zauzme stav, odnosno donese odgovarajuću odluku ili meru i o tome obavesti građane.

Način sazivanja zbora građana, njegov rad, kao i način utvrđivanja stavova zbora uređuju se odlukom skupštine gradske opštine i statutom mesne samouprave.

Drugi organi mesne samouprave i statut

Član 72.

Mesna samouprava može imati i druge organe utvrđene odlukom o osnivanju i statutom mesne samouprave.

Statutom mesne samouprave bliže se uređuje postupak izbora organa mesne samouprave, organizacija i rad organa, način njihovog odlučivanja i druga pitanja od značaja za rad organa mesne samouprave.

Statutom mesne samouprave bliže se utvrđuju poslovi koje ona vrši i druga pitanja od značaja za rad mesne samouprave.

V. FINANSIRANJE, PORESKA UPRAVA I IMOVINA GRADA I GRADSKIH OPŠTINA

1. FINANSIRANJE

Prihodi grada i opština

Član 73.

Gradu pripadaju prihodi i sredstva utvrđeni zakonom, kao i sredstva za obavljanje poslova iz okvira prava i dužnosti Republike.

Gradskoj opštini pripadaju prihodi i sredstva utvrđeni zakonom, kao i sredstva za obavljanje poverenih poslova iz okvira prava i dužnosti Grada.

Ako zakonom nije drukčije određeno, prigradskoj opštini pripadaju prihodi i sredstva predviđeni zakonom za opštine izvan sastava Grada.

Za ostvarivanje poverenih poslova gradskim i prigradskim opštinama utvrđenih ovim zakonom, deo prihoda Grada, raspoređuje se opštinama posebnom gradskom odlukom.

Grad može da ustupi deo ostvarenog prihoda gradskim opštinama.

Sredstva iz izvora prihoda koje grad ustupa gradskim opštinama kao transferna sredstva, utvrđuju se u zavisnosti od vrste, obima, složenosti poslova, broja stanovnika gradske opštine u odnosu na ukupan broj stanovnika grada Beograda i ukupno raspoloživih materijalnih mogućnosti grada Beograda.

Za ostvarivanje poverenih poslova mesnoj samoupravi, deo prihoda raspoređuje se mesnoj samoupravi posebnom odlukom gradske opštine.

Finansiranje poslova iz izvornog delokruga nadležnosti grada i opština

Član 74.

Poslovi grada i gradskih opština iz izvornog delokruga nadležnosti, finansiraju se iz poreza, taksi, naknada i ostalih javnih prihoda u skladu sa zakonom.

Za zadovoljavanje potreba građana u gradu, gradskoj opštini i mesnoj samoupravi, sredstva se mogu prikupljati i samodoprinosom, u skladu sa zakonom.

Gradu pripadaju sredstva koja mu Republika obezbeđuje zakonom za vršenje poslova iz okvira prava i dužnosti Republike.

Sredstva za poslove iz stava 3. ovog člana, obezbeđuju se u Budžetu Republike Srbije.

Republika Srbija može Zakonom o budžetu predvideti da se pojedina sredstva prenose namenski za finansiranje izvršenja određenih poslova iz stava 3. ovog člana.

Transfer sredstava iz prihoda gradskih opština

Član 75.

Gradska opština koja iz izvornih prihoda ostvari prihod koji je po stanovniku te gradske opštine dvostruko veći od prosečnog prihoda po stanovniku grada Beograda, dužna je da, u skladu sa odlukom grada Beograda, za godinu u kojoj je prihod ostvaren, izvrši transfer sredstava u korist budžeta Grada Beograda.

Visina sredstava iz stava 1. ovog člana ne može biti manja od 30% niti veća od 50% od prihoda koji dvostruko premašuje prosečan prihod po stanovniku grada Beograda.

Ako odlukom grada Beograda nije određen procenat u smislu stava 2. ovog člana, visina sredstava iznosi 40% od prihoda koji dvostruko premašuje prosečan prihod po stanovniku grada Beograda.

Transfer sredstava vrši se u roku od tri meseca od dana usvajanja godišnjeg izveštaja.

Sredstva budžeta grada Beograda, ostvarena na način utvrđen u stavu 1. ovog člana, grad Beograd ustupa opštinama koje su ostvarile prihod po stanovniku manji od prosečnog prihoda po stanovniku grada Beograda, posebnom gradskom odlukom.

Samostalno raspolaganje prihodom grada i gradske opštine

Član 76.

Grad i gradska opština samostalno raspolazu prihodima i primanjima koja im pripadaju.

O upotrebi budžetskih sredstava grada odlučuje Skupština grada i gradonačelnik, a gradske opštine skupština gradske opštine i predsednik opštine.

Grad i gradska opština može se zaduživati i zaključivati ugovore o kreditu u skladu sa zakonom.

Budžet grada i gradske opštine

Član 77.

Grad i gradska opština u skladu sa zakonom imaju budžet u kome se iskazuju svi njihovi prihodi i primanja, rashodi i izdaci.

Budžet grada i gradske opštine izrađuje se na način predviđen zakonom i donosi se za jednu budžetsku godinu.

Po isteku godine za koju je budžet grada odnosno gradske opštine donet, sastavlja se u skladu sa zakonom završni račun o izvršenju budžeta grada odnosno gradske opštine.

Skupština grada odnosno gradske opštine usvaja izveštaj o izvršenju budžeta grada.

Budžet grada i gradske opštine, i završni račun o izvršenju budžeta grada i gradske opštine dostupni su javnosti.

Izveštaj korisnika sredstava budžeta

Član 78.

Korisnici sredstava budžeta dužni su da na zahtev Gradske uprave odnosno uprave oštine, a najmanje jedanput godišnje, podnesu izveštaj o svom radu i ostvarivanju programa ili dela programa i korišćenju sredstava budžeta.

Grad odnosno gradska opština vrši nadzor nad namenskim korišćenjem sredstava korisnika budžeta.

Saglasnost na opšte akte organizacija čiji se rad finansira iz budžeta grada i gradske opštine

Član 79.

Grad odnosno gradska opština daje saglasnost na opšte akte organizacija čiji se rad finansira iz budžeta grada odnosno gradske opštine, akte kojima se uređuje broj i struktura zaposlenih i daje saglasnost na broj i strukturu zaposlenih i drugih lica koja se po drugom osnovu angažuju na ostvarivanju programa ili delova programa korisnika budžeta grada odnosno gradske opštine.

Samodoprinos

Član 80.

Za finansiranje određenih potreba, odnosno namena za teritoriju grada, opštine ili za teritorije mesne samouprave može se uvesti samodoprinos.

Odluku o samodoprinosu donose građani koji imaju izborno pravo i prebivalište za području za koje se samodoprinos uvodi.

Odluku donose i građani koji nemaju izborno pravo i prebivalište na području na kome se prikupljaju sredstva ako na tom području imaju nepokretnu imovinu.

Odluka se smatra donetom kada se za nju izjasni većina od ukupnog broja građana iz st. 2. i 3. ovog člana.

Predlog odluke o samodoprinosu za teritoriju grada ili za više gradskih opština utvrđuje Skupština grada, za područje opštine skupština opštine, a za mesnu samoupravu – zbor građana.

Inicijativu za donošenje odluke podnosi 5.000 birača ili dve trećine odbornika Skupštine grada, kad se samodoprinos raspisuje za teritoriju grada ili više gradskih opština, 500 birača ili dve trećine odbornika skupštine opštine kada se samodoprinos raspisuje za područje opštine, odnosno 50 birača kada se samodoprinos raspisuje za područje mesne samouprave.

Organ iz stava 5. ovog člana dužan je da raspravlja o inicijativi za uvođenje samodoprinosa i donese odluku o prihvatanju ili odbijanju predloga u roku od tri meseca od dana podnošenja inicijative.

Obaveza plaćanja samodoprinosa

Član 81.

Odlukom o samodoprinosu određuje se stopa samodoprinosa, obveznici, vreme trajanja, organi nadležni za sprovođenje samodoprinosa, nadzor nad utroškom sredstava, sticanje prava

svojine i drugih prava na stvarima, odnosno dobrima koja se pribave iz sredstava samodoprinosu i druga pitanja od značaja za sprovođenje samodoprinosu.

Ako odlukom o samodoprinosu nije drukčije predviđeno, obveznik samodoprinosu je fizičko lice čije se prebivalište nalazi na području za koje je uveden samodoprinos, a osnovica za naplatu samodoprinosu je prihod koji podleže oporezivanju u smislu zakona kojim se uređuje porez na prihod građana.

Odlukom o samodoprinosu može biti predviđeno da su obveznici samodoprinosu i fizička lica koja ostvaruju prihode od pravnog lica sa sedištem na teritoriji za koju se uvodi samodoprinos ili obavljaju delatnost kao preduzetnici sa sedištem na toj teritoriji.

Odluka o samodoprinosu se objavljuje na način na koji se objavljuju opšti akti grada odnosno opštine.

Naplata samodoprinosu

Član 82.

Odluka o samodoprinosu sprovodi se na način predviđen zakonom kojim se uređuje finansiranje lokalne samouprave.

2. PORESKA UPRAVA GRADA

Poreska uprava kao organ Grada

Član 83.

Grad formira Poresku upravu Beograda kao organ Grada radi naplate javnih prihoda koje u skladu sa zakonom kojim se uređuje finansiranje lokalne samouprave naplaćuje Grad, odnosno opštine.

Odluku o formiranju Poreske uprave Grada donosi skupština Grada.

Odlukom iz stava 2. ovog člana uređuje se organizacija Poreske uprave Grada, njena ovlašćenja u postupku, finansiranje rada, obaveze i odgovornost lica koja obavljaju određene poslove.

Nadležnost Poreske uprave grada Beograda

Član 84.

Poreska uprava grada Beograda u skladu sa zakonom:

- 1) vrši registraciju poreskih obveznika dodeljivanjem PIB i vodi jedinstven registar poreskih obveznika;
- 2) vrši utvrđivanje poreza;
- 3) vrši poresku kontrolu;
- 4) vrši redovnu i prinudnu naplatu poreza i sporednih poreskih davanja;
- 5) otkriva poreska krivična dela i njihove izvršioce i u vezi sa tim preduzima zakonom propisane mere;
- 6) pokreće i vodi prvostepeni prekršajni postupak i izriče kazne i zaštitne mere za poreske prekršaje;
- 7) razvija jedinstveni poreski informacioni sistem Grada Beograda kao deo jedinstvenog poreskog informacionog sistema Srbije;
- 10) vodi poresko knjigovodstvo za teritoriju grada Beograda;
- 11) planira i sprovodi obuku zaposlenih u saradnji sa Poreskom upravom Ministarstva finansija;
- 12) pruža stručnu pomoć poreskim obveznicima u primeni poreskih propisa, u skladu sa kodeksom ponašanja zaposlenih u Poreskoj upravi grada Beograda;
- 13) obezbeđuje javnost u radu;

14) obavlja druge poslove.

Rukovođenje poreskom upravom

Član 85.

Poreskom upravom rukovodi direktor.

Direktora imenuje Gradonačelnik, na predlog sekretarijata gradske uprave nadležnog za poslove finansija.

O predlogu za imenovanje direktora pribavlja se mišljenje ministra nadležnog za poslove finansija.

Smatra se da je mišljenje dato, ako ministar u roku od 30 dana od dana prijema zahteva za davanje mišljenja ne dâ mišljenje.

Direktor Poreske uprave grada Beograda obezbeđuje koordinaciju rada i jedinstvenu primenu poreskih propisa na celokupnoj teritoriji Grada Beograda, koja se ostvaruje aktima ministra za finansije (pravilnici, naredbe, uputstva, obavezne instrukcije), aktima Poreske uprave Srbije i neposrednim izdavanjem uputstava za rad.

Shodna primena

Član 86.

Na odredbe ovog zakona koje se odnose na Poresku upravu Grada, shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje rad Poreske uprave Republike Srbije.

3. IMOVINA GRADA I GRADSKIH OPŠTINA

Pravo na imovinu

Član 87.

Grad, u skladu sa zakonom, ima pravo svojine i druga imovinska prava na dobrima koja mu pripadaju, kao i imovinskopravne obaveze.

Opština, u skladu sa zakonom, ima pravo svojine i druga imovinska prava na dobrima koja joj pripadaju, kao i imovinskopravne obaveze.

Pretpostavka pripadanja

Član 88.

U slučaju sumnje da li pravo svojine ili drugo imovinsko pravo pripada Gradu ili opštini, smatra se da ono pripada Gradu, odnosno da imovinskopravna obaveza tereti Grad.

Pravo svojine na instalacijama i objektima namenjenim vodosnabdevanju, odvođenju otpadnih voda, grejanju, snabdevanju gasom, snabdevanju električnom energijom pripada gradu, ako zakonom ili pravnim poslom na osnovu zakona nije drukčije određeno.

Pretpostavka iz stava 2. ovog člana ne važi u odnosu na Republiku Srbiju, javna preduzeća i druga pravna lica, osim prema gradskim opštinama.

Pravo upotrebe, odnosno korišćenja

Član 89.

Grad može odlukom da utvrdi postojanje opšteg interesa za ograničenje prava upotrebe, odnosno korišćenja zemljišta i drugih nepokretnosti na području opštine, a naročito radi izgradnje objekata, postavljanja instalacija, izvođenja radova na održavanju postojećih objekata.

Odluka iz stava 1. zamenjuje saglasnost nadležnog organa gradske opštine kada je takva

saglasnost uslov za sticanje prava upotrebe, odnosno korišćenja zemljišta i drugih nepokretnosti.

Pravo raspolaganja

Član 90.

Grad, u skladu sa zakonom, samostalno raspoláže imovinom koja mu pripada.

Opština, u skladu sa zakonom, samostalno raspoláže imovinom koja joj pripada.

Grad može odlukom ograničiti pravo raspolaganja gradske opštine uvođenjem obaveze pribavljanja saglasnosti na odluku kojom gradska opština odlučuje o raspolaganju.

Grad može uz saglasnost Vlade Republike Srbije oduzeti pravo svojine gradskoj opštini na nepokretnosti koja joj pripada u svojini uz obavezu isplate naknade u novcu po propisima o eksproprijaciji.

Dobra u opštoj upotrebi i prirodna bogatstva

Član 91.

Grad uređuje upotrebu, odnosno korišćenje dobara u opštoj upotrebi od značaja za dve ili više opština.

Opština ima pravo da uredi upotrebu, odnosno korišćenje dobara u opštoj upotrebi za svoju teritoriju i kada je u smislu stava 1. ovog člana nadležan Grad Beograd, ako on ne donese odgovarajući akt kojim uređuje ove odnose.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, Grad ima pravo da uredi upotrebu, odnosno korišćenje dobra u opštoj upotrebi i kada je ono od značaja za samo jednu opštinu, ako nadležni organ Grada proceni da će se takvom odlukom postići racionalnije i efikasnije korišćenje, odnosno upotreba.

Prirodna bogatstva

Član 92.

Pravo svojine, odnosno drugo pravo koje jedinici lokalne samouprave pripada na prirodnom bogatstvu pripada Gradu, ako zakonom nije drukčije određeno.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, gradska opština ima pravo da joj pripadne pravo svojine, odnosno drugo pravo koje omogućava upotrebu ili korišćenje prirodnog bogatstva, na prirodnom bogatstvu od značaja samo za tu opštinu.

Smatra se da je prirodno bogatstvo od značaja samo za određenu opštinu ako ga koriste uglavnom lica nastanjena na njenom području, odnosno ako njegovu eksploataciju vrše privredni subjekti sa sedištem na području te opštine.

U slučaju faktičke promene značaja prirodnog bogatstva Grad, odnosno opština ima pravo da traži da joj pripadne prirodno bogatstvo.

Neslaganje o značaju prirodnog bogatstva

Član 93.

U slučaju neslaganja o značaju prirodnog bogatstva, odnosno nepostojanja saglasnosti između Grada Beograda i gradske opštine, odluku o značaju prirodnog bogatstva i kome ono pripada donosi Vlada Republike Srbije.

VI. POSEBNE ODREDBE O PRIVREDNIM DRUŠTVIMA, JAVNIM PREDUZEĆA, JAVNIM USTANOVAMA I DRUGIM PRAVNIM LICIMA ČIJI JE OSNIVAČ GRAD, ODNOSNO OPŠTINA

Komisija za prelaganje kandidata za direktora i članove upravnog odbora i nadzornog odbora

Član 94.

Pravo predlaganja, odnosno imenovanja direktora ili lica kome pripada pravo na posloводство, odnosno zastupanje u privrednom društvu, javnom preduzeću, javnoj ustanovi ili drugom pravnom licu, Grad odnosno opština vrši putem komisije koju imenuje skupština Grada, odnosno opštine na predlog Gradonačelnika, odnosno predsednika opštine.

Mandat članova komisije iz stava 1. ovog člana traje do prestanka mandata odbornika skupštine Grada, odnosno skupštine opštine.

Član komisije može biti razrešen u svako vreme bez navođenja razloga.

Komisija ima pet članova.

Komisija se imenuje iz reda stručnjaka za delatnosti od javnog interesa.

Nadležnost komisije

Član 95.

Komisija iz člana 94. ovog zakona predlaže kandidate gradonačelniku, Skupštini grada ili organu odnosno licu u čijoj je nadležnosti izbor kandidata u roku od 15 dana od dana isteka roka za prijavu.

Ako zakonom ili drugim propisom nije određeno lice koje vrši izbor između predloženih kandidata, pravo izbora pripada Gradonačelniku, odnosno predsedniku opštine.

Statutom grada Beograda, bliže se uređuje način obrazovanja Komisije, uslovi koje moraju da ispunjavaju članovi Komisije, način rada komisije i kriterijumi za predlaganje kandidata.

Komisija predlaže razrešenje lica čiji izbor predlaže organu nadležnom za njihov izbor.

Regulatorno telo

Član 96.

Grad, odnosno opština osniva posebno regulatorno telo za praćenje obavljanja delatnosti od opšteg interesa.

Članove regulatornog tela imenuje skupština Grada, odnosno skupština opštine iz reda stručnjaka za obavljanje delatnosti od opšteg interesa.

Mandat članova regulatornog tela traje do prestanka mandata odbornika skupštine koja je izvršila imenovanje.

Član regulatornog tela može biti razrešen u svako vreme bez navođenja razloga.

Delokrug regulatornog tela

Član 97.

Regulatorno telo predlaže skupštini Grada, odnosno skupštini opštine:

- 1) uslove i standarde za obavljanje delatnosti od javnog interesa čije obavljanje organizuje Grad, odnosno opštine neposredno ili preko privrednih društava, javnih preduzeća, javnih ustanova ili drugih pravnih lica čiji je osnivač;
- 2) kriterijume ustupanja poslova;
- 3) opšte uslove za zaključivanje ugovora kojima se ustupa obavljanje delatnosti od opšteg interesa;
- 4) donošenje propisa kojima se uređuje obavljanje delatnosti od opšteg interesa kada je to u nadležnosti Grada, odnosno opštine;

Statutom Grada, odnosno opštine može biti predviđeno da regulatorno telo vrši i druge poslove.

Delatnost, rad i ovlašćenja regulatornog tela bliže se određuju statutom Grada odnosno statutom opštine.

VII. GRAD, OPŠTINA I GRAĐANIN

Pravo na jednakost

Član 98.

Organi i službe Grada, gradskih i prigradskih opština, kao i preduzeća, ustanove i drugi nosioci javnih ovlašćenja, kojima je povereno vršenje određenih poslova iz delokruga Grada, odnosno opština (u daljem tekstu: organi Grada, odnosno opština) dužni su da prilikom vršenja javnih ovlašćenja svakom omoguće jednakost pred zakonom i jednaku pravnu zaštitu u ostvarivanju prava, obaveza i pravnih interesa, te da ne povređuju ljudska prava priznata važećim propisima.

Postupanje u upravnom postupku

Član 99.

Kada organi Grada, odnosno opština rešavaju u upravnom postupku i preduzimaju upravne radnje u jednostranačkim postupcima, dužni su da koriste ona sredstva koja su za stranku najpovoljnija ako se njima postižu svrha i cilj zakona, vodeći računa o zaštiti javnog interesa.

U dvostranačkim postupcima, organi Grada, odnosno opština dužni su da koriste ona sredstva kojima se u skladu sa principom ekonomičnosti postupka postiže, zaštita povređenog prava, odnosno javnog interesa.

Strankama se mora omogućiti brzo i delotvorno ostvarivanje njihovih prava i interesa.

Organi grada, odnosno gradskih opština dužni su da poštuju ličnost i dostojanstvo stranaka.

Zabrana diskriminacije

Član 100.

U radu organa Grada, odnosno opština primenjuje se princip jednakosti, osim u slučajevima i na način predviđen zakonom.

Ombudsman

Član 101.

Ombudsman Grada (u daljem tekstu: Ombudsman) je samostalan i nezavisan organ koji štiti ljudska prava i slobode od nezakonitog i nepravilnog rada organa grada, odnosno opština u slučajju da za zaštitu nije nadležan sud ili organ uprave.

Ombudsman pokreće postupak po sopstvenoj inicijativi ili po zahtevu lica koje smatra da mu je aktom ili radnjom organa grada ili opštine povređeno neko od ljudskih prava.

Ombudsman ne može uzeti u razmatranje zahtev za pokretanje postupka koji se odnosi na rad Skupštine grada ili skupštine opštine.

Pokretanje postupka

Član 102.

Kada Ombudsman odluči da pokrene postupak po zahtevu lica za koje smatra da mu je aktom ili radnjom organa grada ili gradske opštine povređeno neko od ljudskih prava, obavestiće o

tome podnosioca zahteva i organ grada na čije se postupanje zahtev odnosi, a u slučaju pokretanja postupak po službenoj dužnosti – organ na čije se postupanje postupak odnosi.

Organ Grada, odnosno opštine dužan je da građanskom braniocu, na njegov zahtev, stavi na raspolaganje sve podatke i obaveštenja iz svoje nadležnosti i da mu omogući da spovede postupak ispitivanja osnovanosti navoda iz zahteva.

Organ Grada, odnosno opštine dužan je da dostavi Ombudsmanu, na njegov zahtev, kopije svih traženih spisa i dokumenata, odnosno da omogući uvid u spise koje Ombudstman zahteva.

Organ Grada, odnosno opštine dužan je da Ombudsmanu omogući uvid u spise i u slučaju kada su spisi, odnosno podaci u njima tajna.

Postupanje Ombudsmana

Član 103.

Kada smatra da je organ Grada ili opštine povredio neko od garantovanih ljudskih prava za koje nije obezbeđen drugi način zaštite, pokušaće da organ koji je izvršio povredu i lice čije je pravo povređeno postignu sporazum o otklanjanju povrede.

Ako sporazum u razumnom roku ne bude postignut, ombudsman je ovlašćen da organu koji je učinio povredu izda preporuku o načinu otklanjanja povrede.

Ako organ ne postupi po preporuci Ombudsmana, on će o tome obavestiti skupštinu opštine, odnosno Grada.

Obaveštavanje iz stava 3. ovog člana Ombudsman po pravilu čini u svom godišnjem izveštaju, ali može da zahteva i da skupština na prvoj narednoj sednici raspravlja o učinjenoj povredi i preduzme odgovarajuće mere radi otklanjanja povrede.

Ombudsman podnosi redovan godišnji izveštaj skupštini Grada u januaru mesecu.

Izveštaj Ombudsmana publikuje se na odgovarajući način u sredstvima informisanja.

Postupanje skupštine Grada po godišnjem izveštaju Ombudsmana

Član 104.

Povodom godišnjeg izveštaja Ombudsmana, odnosno specijalnog izveštaja kojim se traži hitno raspravljanje, skupština Grada, odnosno skupština opštine konstatuje da li je učinjena povreda nekog od ljudskih prava i, u granicama svojih ovlašćenja, o načinu da se povreda otkloni.

Izbor i prestanak funkcije Ombudsmana

Član 105.

Ombudsmana bira i razrešava Skupština Grada na predlog najmanje jedne trećine ukupnog broja odbornika.

Ombudsman je izabran ako za njegov izbor glasa većina od ukupnog broja odbornika.

Ombudsman se bira na vreme od šest godina i može biti biran na istu dužnost najviše dva puta uzastopno.

Za Ombudsmana može biti izabrano lice koje ima državljanstvo Srbije, završen pravni fakultet i položen pravosudni ispit, sa radnim iskustvom na pravnim poslovima od najmanje deset godina u oblasti zaštite ljudskih prava, pravosuđa ili uprave, koje nije osuđivano za dela koja ga čine nedostojnim za obavljanje funkcije i koje uživa najviši moralni i profesionalni ugled.

Mandat Ombudsmana prestaje na lični zahtev, u slučaju smrti, istekom mandata, trajnim gubitkom radne sposobnosti, ili ispunjenjem uslova za penziju.

Ombudsman se razrešava dužnosti ako bude pravnosnažno osuđen za krivično delo na kaznu zatvora i ako obavlja funkcije, poslove i delatnosti koje su nespojive sa funkcijom ombudsmana.

Obavezne javne rasprave

Član 106.

Učešće javnosti u postupku donošenja odluka na nivou Grada obezbeđuje se obaveznim javnim raspravama o predlozima odluke Grada o budžetu i završnom računu, izveštajima o radu organa grada, izveštajima javnih komunalnih preduzeća, drugih preduzeća i preduzetnika, koji obavljaju komunalne usluge, predlozima planskih dokumenata, odnosno urbanističkih planova, predlozima odluke gradskih opština o budžetu i njihovih završnog računa, kao i u drugim prilikama kada organi grada to odluče.

Javne rasprave o budžetu Grada

Član 107.

U postupku donošenja budžeta Grada obavezno se organizuju javne rasprave u kojima se građanima, pravnim licima, udruženjima građana i stručnim organizacijama (u daljem tekstu: učesnici u javnoj raspravi) daje mogućnost da se obaveste o planiranoj politici javnih prihoda i rashoda (u daljem tekstu: fiskalnoj politici) Grada za sledeću godinu, o realizovanoj fiskalnoj politici za prethodnu godinu, kao i da utiču na određivanje obima izvornih javnih prihoda budžeta i prioriteta finansiranja javnih rashoda iz budžeta u sledećoj fiskalnoj godini i to:

- 1) od 1. maja do 31. jula obavezna javna rasprava u kojoj se pribavlja mišljenje učesnika u javnoj raspravi o predloženoj fiskalnoj politici, odnosno budžetskim prioritetima za sledeću godinu (npr. komunalna infrastruktura, zaštita životne sredine, izgradnja i rekonstrukcija objekata kulture, obrazovanja i osnovne zdravstvene zaštite) kao i o izvršenju budžeta za prethodnu godinu, uz obrazloženje eventualnih velikih odstupanja između odobrenih sredstava i izvršenja ili promena u aproprijacijama u toku godine;
- 2) od 5. oktobra do 1. decembra obavezna javna rasprava o predlogu budžeta za narednu godinu, koji je utvrdilo Gradsko veće i dostavilo ga Skupštini grada na usvajanje.

Građani, pravna lica, udruženja građana i stručne organizacije ostvaruju pravo na učešće u javnoj raspravi na sledeće načine:

- 1) kroz pristup i uvid u uputstvo za pripremu budžeta sa osnovnim pretpostavkama i smernicama za pripremu nacerta budžeta, koje se dostavlja direktnim i indirektnim budžetskim korisnicima;
- 2) kroz pristup i uvid u predlog budžeta opštine i predloge finansijskih planova direktnih i indirektnih korisnika sredstava budžeta;
- 3) kroz pristup i uvid u završni račun Grada, završne račune direktnih i indirektnih budžetskih korisnika, kao i periodične izveštaje o izvršenju budžeta Grada;
- 4) kroz mogućnost da iznesu predloge, sugestije i primedbe u knjigu primedbi koja se obavezno nalazi uz predlog budžeta u zgradi Skupštine grada Beograda, sedištima javnih komunalnih preduzeća, gradskim opštinama i mesnim zajednicama;
- 5) putem postavljanja pitanja i davanjem predloga na zborovima građana o predloženim rešenjima;
- 6) kroz uvid u zapisnike sa zborova građana na kojima je održana javna rasprava o budžetu;
- 7) upućivanjem predloga i primedbi u pismenoj formi nadležnom organu.

Pristup informacijama

Član 108.

Svako ima pravo na pristup informacijama od javnog značaja kojima raspolažu organi grada, prema zakonu kojim se uređuje slobodan pristup informacijama od javnog značaja.

Neposredan uvid javnosti u rad organa

Član 109.

Radi obezbeđivanja javnosti rada, organ grada dužan je da opštim aktom utvrdi uslove obezbeđenja neposrednog uvida javnosti u njegov rad, a naročito prisustvom građana njegovim sednicama.

Organ grada dužan je da blagovremeno informiše javnost o:

- 1) dnevnom redu sednica i vremenu i mestu njihovog održavanja, načinu rada organa i mogućnostima za ostvarivanje neposrednog uvida u njihov rad.
- 2) postupak prijave za neposredno prisustvovanje građana sednici, odnosno načinu rada organa i mogućnostima za ostvarivanje neposrednog uvida u njihov rad.
- 3) broju lica koja mogu prisustvovati sednicama ili sastancima, odnosno broju lica kojima se može istovremeno obezbediti neposredan uvid u rad organa, pri čemu se mora voditi računa o redosledu prijavljivanja.

Organi grada nisu u obavezi da obezbede neposredan uvid javnosti u svoj rad ako se radi o informacijama zbog čijeg bi odavanja mogle nastupiti teške pravne ili druge posledice po interese zaštićene zakonom koji pretežu nad interesom za pristup informaciji.

Posebne odredbe o javnosti rada organa

Član 110.

Organ Grada objavljuje i najmanje jednom godišnje dopunjava informator, koji sadrži podatke o radu organa a naročito o imenu i prezimenu lica koja obavljaju javna ovlašćenja, vremenu, mestu i načinu rada sa strankama, načinu uspostavljanja kontakta, kao i ovlašćenjima i obavezama.

Informacije o bitnim promenama o radu ovlašćenog lica, odnosno službe, čine se dostupnim javnosti bez odlaganja.

Pravna pomoć

Član 111.

Organi grada obavezni su da, u skladu sa zakonom, građanima daju potrebne podatke, obaveštenja i objašnjenja i pružaju pravnu pomoć, ako im je ona neophodna za ostvarenje njihovog prava ili pravnog interesa u postupku pred organima Grada, odnosno opštine.

Rad na poslovima pravne pomoći organizuje se u prostorijama podesnim za kontakt sa strankama i za izvršavanje poslova i zadataka povodom pružanja pravne pomoći.

U postupcima koji su složeni, posebno ako se u postupku primenjuje veći broj propisa ili ti propisi zahtevaju produbljeno stručno ili tehničko poznavanje određene oblasti, organi grada su obavezni da pripreme potrebne obrasce i javno istaknu objašnjenja i uputstva za postupanje.

Oblici neposrednog učešća građana u obavljanju poslova Grada i opštine

Član 112.

Građani koji imaju biračko pravo i prebivalište na teritoriji Grada odnosno gradske opštine, učestvuju u odlučivanju o poslovima grada: ostvarivanjem građanske inicijative, na zborovima građana i referendumu, u skladu sa zakonom i statutom Grada, odnosno gradske opštine.

Grđanska inicijativa

Član 113.

Građani putem građanske inicijative predlažu Skupštini Grada, odnosno skupštini opštine donošenje akta kojim će se urediti određeno pitanje iz izvornog delokruga grada, odnosno gradske opštine, promenu Statuta grada odnosno gradske opštine ili drugih akata i raspisivanje referendumu u skladu sa zakonom i ovim statutom.

Za punovažno pokretanje građanske inicijative u odnosu na Skupštinu Grada potreban je potpis najmanje 1% birača sa prebivalištem na teritoriji Grada, odnosno 5% birača sa prebivalištem na teritoriji opštine, ako se građanska inicijativa pokreće pred skupštinom opštine.

O predlogu iz stava 1. ovoga člana Skupština Grada odnosno skupština gradske opštine je dužna da održi raspravu i da dostavi obrazložen odgovor građanima u roku od 60 dana od prijema predloga.

Referendum

Član 114.

Skupština Grada, odnosno skupština opštine može na sopstvenu inicijativu da raspiše referendum o pitanjima iz svoga delokruga.

Skupština Grada dužna je da raspiše referendum o pitanju iz svoga delokruga na zahtev najmanje 20.000 birača, a skupština gradske opštine, na predlog najmanje 5.000 birača za područje te gradske opštine.

Ako zakonom nije drugačije predviđeno, odluka putem referenduma doneta je ako se za nju izjasnila većina građana koja je glasala, pod uslovom da je glasalo više od polovine ukupnog broja građana.

Podnošenje predstavki na rad organa Grada

Član 115.

Svaki građanin ima pravo da Skupštini grada, gradonačelniku, Gradskom veću, skupštini opštine, predsedniku opštine, odnosno pštinskom veću podnosi predstavke i pritužbe i daje predloge.

Na podnete predstavke, pritužbe i predloge, organ grada odnosno gradske opštine je obavezan da odgovori podnosiocu, u roku od 30 dana od dana prijema predstavke.

U odgovoru, organ je obavezan da iznese svoj stav o osnovanosti predstavke, pritužbe ili predloga, da obavesti podnosioca na koji način je utvrdio da li je njegova predstavka, pritužba ili predlog osnovan, kao i o merama koje namerava da preduzme, u slučaju da je utvrdio da je osnovana.

Niko ne sme trpeti štetne posledice, zbog korišćenja prava na podnošenje predstavke, pritužbe ili predloga.

Organi Grada jednom mesečno analiziraju sve pristigle predstavke, pritužbe i predloge podnete od strane građana..

Mesečni izveštaji o broju primljenih predstavki, njihovoj strukturi (najučestalije primedbe, problemi koji imaju sistemski karakter) dostavljaju se do 10. u mesecu za prethodni mesec Skupštini grada.

Shodna primena

Član 116.

Odredbe ovog poglavlja (čl. 98. do 115.), shodno se odnose i na odnos mesne samouprave i građana.

VIII. ODNOS GRADA I OPŠTINE

Preuzimanje izvornih poslova opštine

Član 117.

Grad ima pravo da preuzme vršenje izvornih ili statutom povernih poslova iz nadležnosti gradske opštine, ako postoje razlozi iz stava 2. ovog člana.

Odluku o preuzimanju vršenja poslova iz nadležnosti gradske opštine donosi Skupština Grada ako proceni da gradska opština i posle upozorenja na nedostatke u njihovom izvršavanju ne ostvaruje očekivanje rezultate, postoji veći broj pritužbi na rad organa gradske opštine, izveštaj ombudsmana upućuje na česta kršenja ljudskih prava od strane organa gradske opštine ili broj ukinutih pojedinačnih ili opštih akata upućuje na zaključak da lica u organima gradske opštine nisu dovoljno osposobljena za izvršavanje poslova opštine.

Odlukom iz stava 2. ovog člana određuje se organ Grada ili druge gradske opštine koji će preuzeti vršenje poslova organa gradske opštine, kao i vreme na koje se vršenje poslova preuzima.

Ako vreme za koje se vršenje poslova preuzima nije odedeno, smatra se da su poslovi preuzeti za period od četiri godine.

Istovremeno sa preuzimanjem poslova, Skupština Grada sa skupštinom opštine preduzima potrebne mere radi stvaranja uslova za obavljanje tih poslova u gradskoj opštini.

Skupština Grada ukinuće odluku o preuzimanju poslova kada se stvore uslovi za uspešno obavljanje preuzetih poslova u organima gradske opštine.

Preuzimanje odlukom poverenih poslova od opštine

Član 118.

Grad ima pravo da preuzme vršenje odlukom poverenih poslova od gradske opštine kada proceni da će ih organi Grada efikasnije izvršavati.

Odluku o preuzimanju poslova iz stava 1. ovog člana donosi Skupština Grada sa dejstvom na određeno ili neodređeno vreme.

Pokretanje postupka za ocenu ustavnosti i zakonitosti

Član 119.

Kada Gradska uprava smatra da opšti akt organa gradske opštine nije u skladu sa zakonom, Statutom grada, propisom ili drugim opštim aktom grada, dužna je da pokrene postupak za ocenjivanje ustavnosti i zakonitosti tog akta pred Ustavnim sudom i da zatraži obustavu izvršenja pojedinačnog akta ili radnje koja je preduzeta na osnovu opšteg akta čija se ustavnost, odnosno zakonitost ocenjuje, ako bi njihovim izvršavanjem mogle nastupiti neotklonjive štetne posledice.

Nevršenje poslova od strane Grada

Član 120.

Kada organ Grada ne vrši poslove utvrđene zakonom i statutom Grada, skupština opštine može zatražiti od nadležnog organa grada da postupa u skladu sa zakonom i Statutom Grada.

Ako opština smatra da organ grada i posle upozorenja ne vrši te poslove duže od mesec dana, skupština gradske opštine može da zatraži da Vlada Republike Srbije preduzme mere u skladu sa zakonom.

Vlada Republike Srbije može, iz razloga predviđenih članom 117. stav 2. ovog zakona doneti odluku o preuzimanju vršenja određenih poslova iz nadležnosti Grada za određeni period koji ne može biti duži od šest meseci.

Odlukom o preuzimanju vršenja poslova, Vlada Republike Srbije odrediće republički organ nadležan za vršenje preuzetih poslova.

Po isteku roka od šest meseci iz stava 4. ovog zakona, Vlada Republike Srbije ne može ponovo preuzeti iste poslove iz nadležnosti Grada pre isteka roka od jedne godine od dana prestanka mera preuzimanja poslova.

Shodna primena

Član 121.

Opština može preuzeti poslove od mesne samouprave uvek kada oceni da mesna samouprava ne obavlja poverene poslove na odgovarajući način.

Odluku o preuzimanju poverenih poslova od mesne samouprave donosi skupština opštine.

IX. DONOŠENJE OPŠTIH AKATA SKUPŠTINE GRADA I DRUGIH ORGANA GRADA, ODNOSNO OPŠTINA

Propisi Grada

Član 122.

U okviru Ustavom i zakonom utvrđenih prava, Grad donosi propise kojima uređuje pitanja iz svoje nadležnosti.

Propisom iz stava 1. ovog člana može se, u skladu sa zakonom, predvideti da pojedine odnose i pitanja, koji se uređuju tim propisom, opštine mogu bliže urediti.

Član 123.

Opšte i pojedinačne akte iz nadležnosti grada donosi Skupština grada, gradonačelnik i Gradsko veće, u okviru zakonom i statutom utvrđene nadležnosti.

Opšte akte u formi odluke donosi samo Skupština Grada, odnosno skupština opštine.

Ovlašćeni predlagач

Član 124.

Svaki odbornik Skupštine Grada, skupština gradske opštine i najmanje 500 birača imaju pravo predlaganja propisa i opštih akata iz nadležnosti Skupštine grada.

U pripremi predloga akata Gradska uprava dužna je da konsultuje odgovarajuće stručne, naučne i druge organizacije, odnosno službe.

Objavljivanje propisa organa Grada

Član 125.

Odluke, drugi propisi, odnosno opšti akti organa Grada, pre stupanja na snagu, objavljuju se u "Službenom listu Grada Beograda".

Stupanje na snagu akata državnih organa

Član 126.

Odluke, drugi propisi, odnosno opšti akti stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, samim aktom može, u skladu sa zakonom biti određeno da stupa na snagu nekog drugog dana.

X. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Supsidijarna primena Zakona o lokalnoj samoupravi

Član 127.

Na sva pitanja koja nisu uređena ovim zakonom shodno se primenjuju odredbe zakona o kojim se uređuje lokalna samouprava. lokalnoj samoupravi.

Usklađivanje statuta Grada i gradskih opština sa ovim zakonom

Član 128.

Grad Beograd i gradske opštine uskladiće svoje statute i druge opšte akte sa odredbama ovog zakona u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Odložna primena odredaba o nadležnosti Grada i opštine

Član 129.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na nadležnosti Grada i gradskih opština, biće primenjene u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Odložna primena odredaba o Poreskoj upravi Grada

Član 130.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na Poresku upravu Grada, biće primenjene u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Odložna primena odredaba o organima Grada i opština

Član 131.

Odredbe ovog zakona o organima grada Beograda i organima gradskih opština primenjivaće se od sprovođenja narednih izbora za odbornike Skupštine grada i skupštine gradskih opština.

Član 132.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u “Službenom glasniku Republike Srbije”.